

C/2024/2997

7.5.2024

Obvestilo Komisije
Smernice za razlago direktive o univerzalnem polnilniku

(Besedilo velja za EGP)

(C/2024/2997)

Kazalo

Okrajšave in izrazi	2
Uvod in povzetek	2
Pomembna izjava	3
Uvod	4
Povzetek novih določb	3
Področje uporabe in uporaba	3
Harmonizirana polnilna vtičnica	3
Harmonizirana tehnologija polnjenja	4
Ločevanje prodaje naprave za polnjenje od prodaje elektronske naprave	4
Boljše obveščanje končnih uporabnikov/potrošnikov	4
Področje uporabe	5
Polnilna vtičnica	9
Protokoli za polnjenje	9
Ločevanje naprave za polnjenje	11
Informacije za potrošnike	12
Uporaba, skladnost in izvajanje	13

Okrajšave in izrazi

V tem dokumentu se okrajšava ali izraz:

- „direktiva o univerzalnem polnilniku“ nanaša na Direktivo (EU) 2022/2380 ⁽¹⁾,
- „direktiva o radijski opremi“ nanaša na Direktivo 2014/53/EU ⁽²⁾,
- „Priloga Ia“ se nanaša na Prilogo Ia k direktivi o radijski opremi, uvedeno z direktivo o univerzalnem polnilniku v direktivo o radijski opremi, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1717 ⁽³⁾,
- „obveznosti, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku“, „pravila, uvedena v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku“, „določbe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku“, ali „spremembe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku“ razume kot obveznosti, pravila, določbe ali spremembe, ki so bile z direktivo o univerzalnem polnilniku uvedene v direktivo o radijski opremi, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1717,
- „radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku“, nanaša na radijsko opremo, ki: (a) spada v kategorije ali razrede radijske opreme, ki so navedeni v delu I Priloge Ia; (b) je opremljena z odstranljivo ali vgrajeno polnilno baterijo in (c) se lahko polni žično.
- „univerzalna rešitev za polnjenje“ ali „harmonizirana rešitev za polnjenje“ se nanaša na harmonizirano polnilno vtičnico (USB-C) in harmonizirano tehnologijo polnjenja (možnosti napajanja prek USB-C do 15 W in USB PD nad 15 W).

Pomembna izjava

Namen tega dokumenta je najprej v obliki povzetka ter nato v obliki vprašanj in odgovorov zagotoviti smernice o novih določbah, uvedenih z direktivo o univerzalnem polnilniku, s katero je bila spremenjena direktiva o radijski opremi, in s tem prispevati k boljšemu razumevanju teh določb ter k njihovi enotnejši in skladnejši uporabi.

Ta dokument je namenjen državam članicam in drugim, ki morajo biti obveščeni o teh določbah (npr. trgovskim in potrošniškim združenjem, organom za standardizacijo, proizvajalcem, uvoznikom, distributerjem, organom za ugotavljanje skladnosti in sindikatom). Temelji na posvetovanju z zainteresiranimi stranmi. Ni pa nujno, da v celoti predstavlja stališča vseh zadevnih deležnikov.

Ta dokument ni pravno zavezujoč. Namenjen je zgolj zagotovitvi smernic, pravno zavezujoč učinek pa imajo samo besedila aktov Unije, ki se v njem navajajo. Nekatere določbe aktov Unije v smernicah morda niso v celoti ali natančno opisane.

Zavezujoča razlaga zakonodaje Unije je v izključni pristojnosti Sodišča Evropske unije. Ta dokument torej ne vpliva na razlago Sodišča Evropske unije v zvezi z istimi določbami. Stališča, izražena v njem, ne morejo posegati v stališča, ki bi jih Evropska komisija lahko izrazila pred Sodiščem Evropske unije. Niti Komisija niti katera koli oseba, ki deluje v njenem imenu, ni odgovorna za morebitno uporabo informacij v nadaljevanju.

Ta dokument odraža zakonodajo v času njegove priprave, podane smernice pa se lahko pozneje spremenijo.

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2022/2380 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o spremembi Direktive 2014/53/EU o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu (UL L 315, 7.12.2022, str. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2380/oj>).

⁽²⁾ Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj>).

⁽³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1717 z dne 27. junija 2023 o spremembi Direktive 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede tehničnih specifikacij za polnilno vtičnico in komunikacijski protokol za polnjenje za vse kategorije ali razrede radijske opreme, ki se lahko polni žično (UL L 223, 11.9.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1717/oj).

Nazadnje je treba opozoriti, da ta dokument ni nujno izčrpen in popoln. Zajeta so le nekatera vprašanja, pri katerih je bila zaželeno obrazložitev, pojasnila pa so podana samo v zvezi z določbami direktive o radijski opremi, uvedenimi z direktivo o univerzalnem polnilniku.

Uvod in povzetek

Uvod

Namen tega dokumenta je zagotoviti smernice, ob upoštevanju navedene pomembne izjave, o nekaterih zadevah in postopkih, zajetih z direktivo o univerzalnem polnilniku, s katero je bila spremenjena direktiva o radijski opremi.

Pravila, uvedena v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, se uporabljajo za posebne kategorije radijske opreme, ki so navedene v delu I Priloge Ia.

Ta dokument združuje informacije, ki izhajajo iz izmenjave informacij z ustreznimi nacionalnimi organi in deležniki po sprejetju direktive o univerzalnem polnilniku (zlasti iz posvetovanja s člani strokovne skupine Komisije za radijsko opremo ⁽⁴⁾).

Direktiva o univerzalnem polnilniku je začela veljati 28. decembra 2022 in se začne uporabljati od datumov, določenih v členu 2 Direktive (dodatne podrobnosti so navedene v oddelku Scope and applicability). Ob sprejetju tega dokumenta je bila Priloga Ia enkrat spremenjena, in sicer 27. junija 2023 z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1717. Z navedeno delegirano uredbo so bili posodobljeni sklici na tehnične specifikacije za žično polnjenje iz Priloge Ia.

Ta dokument je osredotočen le na pravila iz direktive o radijski opremi, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku. Njegov namen ni pojasniti drugih pravil iz direktive o radijski opremi, pravil novega zakonodajnega okvira ali ustreznih smernic, tj. Smernic glede direktive o radijski opremi ⁽⁵⁾ in „Modrega vodnika“ ⁽⁶⁾.

Ta dokument torej dopolnjuje Smernice glede direktive o radijski opremi in ga je treba po potrebi brati v povezavi z „Modrim vodnikom“ in Smernicami glede direktive o radijski opremi. Radijska oprema, zajeta z direktivo o radijski opremi, se lahko da v prosti promet na trgu EU le, če je proizvod skladen z vso veljavno zakonodajo Unije, ki v tem dokumentu ni nujno navedena.

Povzetek novih določb

Področje uporabe in uporaba

Pravila iz direktive o univerzalnem polnilniku se bodo za ročne mobilne telefone, tablice, digitalne kamere, slušalke, slušalke z mikrofonom, ročne konzole za videoigre, prenosne zvočnike, e-bralnice, tipkovnice, miške, prenosne navigacijske sisteme in ušesne slušalke uporabljala od 28. decembra 2024. Za prenosnike se bodo ta pravila uporabljala od 28. aprila 2026.

Te kategorije radijske opreme so navedene v Prilogi Ia in pravila, uvedena v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, se zanje uporabljajo od zgoraj navedenih datumov, če se zadevna radijska oprema lahko polni žično.

Harmonizirana polnilna vtičnica

Direktiva o radijski opremi določa, da morajo biti kategorije radijske opreme, za katere veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, opremljene s harmonizirano polnilno vtičnico (vtičnica USB-C). Uporaba druge vtičnice ni prepovedana, če so zajete radijske naprave opremljene tudi z vtičnico USB-C, kot je opisano v standardu EN IEC 62680-1-3 (kot je navedeno v Prilogi Ia). V standardu so določene tudi različne možnosti napajanja prek USB, ki so na voljo z vidika radijske opreme z vtičnico USB-C.

⁽⁴⁾ Strokovna skupina Komisije za radijsko opremo (E03587).

⁽⁵⁾ Smernice glede direktive o radijski opremi (Direktiva 2014/53/EU), različica z dne 19. decembra 2018, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/33162>.

⁽⁶⁾ Obvestilo Komisije „Modri vodnik“ za izvajanje predpisov EU o proizvodih 2022 (UL C 247, 29.6.2022, str. 1).

Določba o harmonizirani polnilni vtičnici je bila z direktivo o univerzalnem polnilniku uvedena kot nova bistvena zahteva iz člena 3(4) direktive o radijski opremi. Postopek ugotavljanja skladnosti s to zahtevo je določen v členu 17(2) direktive o radijski opremi ⁽⁷⁾.

Harmonizirana tehnologija polnjenja

Pri standardnem polnjenju mora imeti radijska oprema iz dela I Priloge Ia, če se lahko polni žično pri napetosti do 5 voltov, toku do 3 amperov ali moči do 15 vatov, vgrajene možnosti napajanja prek USB, določene v standardu EN IEC 62680-1-3 (kot je navedeno v Prilogi Ia).

Pri hitrem polnjenju mora radijska oprema iz dela I Priloge Ia, če se lahko polni žično pri napetosti, višji od 5 voltov, toku, višjem od 3 amperov, ali moči, večji od 15 vatov: (a) imeti vgrajen protokol USB Power Delivery (USB PD), kot je opisano v standardu EN IEC 62680-1-2 (kot je navedeno v Prilogi Ia), in (b) omogočati vse funkcije omenjenega protokola USB PD, če ima vgrajen dodaten protokol za polnjenje.

Ta zahteva je bila uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku kot nova bistvena zahteva iz člena 3(4) direktive o radijski opremi. Postopek ugotavljanja skladnosti s to zahtevo je določen v členu 17(2) direktive o radijski opremi ⁽⁸⁾.

Ločevanje prodaje naprave za polnjenje od prodaje elektronske naprave

Kadar gospodarski subjekt ponudi potrošnikom in drugim končnim uporabnikom možnost nakupa zajete radijske opreme skupaj z napravo za polnjenje (zunanje napajanje), jim mora ponuditi tudi možnost, da to radijsko opremo pridobijo brez naprave za polnjenje.

Potrošniki bodo tako lahko kupili novo elektronsko napravo brez nove naprave za polnjenje.

Boljše obveščanje končnih uporabnikov/potrošnikov

Gospodarski subjekti morajo zagotoviti, da so informacije o tem, ali je naprava za polnjenje priložena zajeti radijski opremi ali ne, prikazane v grafični obliki z uporabniku prijaznim in zlahka dostopnim piktogramom ⁽⁹⁾. Obe različici piktograma v visoki ločljivosti sta na voljo na povezavah:

— https://single-market-economy.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-01/Pictogram_Not_Included_final_nodim.png in

— https://single-market-economy.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-01/Pictogram_Included_final_nodim.png.

⁽⁷⁾ Proizvajalec lahko izbira med katerim koli od naslednjih postopkov ugotavljanja skladnosti: (a) notranji nadzor proizvodnje iz Priloge II k direktivi o radijski opremi; (b) EU-pregled tipa, ki mu sledi skladnost s tipom, na podlagi notranjega nadzora proizvodnje iz Priloge III k direktivi o radijski opremi; (c) skladnost na podlagi popolnega zagotavljanja kakovosti iz Priloge IV k direktivi o radijski opremi.

⁽⁸⁾ Proizvajalec lahko izbira med katerim koli od naslednjih postopkov ugotavljanja skladnosti: (a) notranji nadzor proizvodnje iz Priloge II k direktivi o radijski opremi; (b) EU-pregled tipa, ki mu sledi skladnost s tipom, na podlagi notranjega nadzora proizvodnje iz Priloge III k direktivi o radijski opremi; (c) skladnost na podlagi popolnega zagotavljanja kakovosti iz Priloge IV k direktivi o radijski opremi.

⁽⁹⁾ Piktogram mora biti natisnjen na embalaži ali nameščen na embalažo kot nalepka. Ko se da radijska oprema na voljo potrošnikom in drugim končnim uporabnikom, mora biti piktogram prikazan vidno in berljivo ter, v primeru prodaje na daljavo, blizu oznake s ceno.

Poleg tega morajo biti informacije o specifikacijah glede zmogljivosti polnjenja in združljivih napravah za polnjenje na voljo v navodilih, priloženih radijski opremi ⁽¹⁰⁾. Med temi informacijami mora biti podatek o moči, ki jo naprava potrebuje, in o tem, ali podpira harmonizirano hitro polnjenje. Te informacije morajo biti prikazane tudi v grafični obliki z uporabo uporabniku prijazne in zlahka dostopne oznake ⁽¹¹⁾. Predloga oznake v visoki ločljivosti je na voljo na povezavi:

— https://single-market-economy.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-01/Label_final_nodim.png.

Tako bodo potrošniki lažje izvedeli, ali naprava za polnjenje, ki jo že imajo, ustreza specifikacijam nove naprave, in/ali bodo lažje izbrali združljivo napravo za polnjenje.

Področje uporabe

1. Ali je v direktivi o radijski opremi opredeljen univerzalni polnilnik?

V direktivi o radijski opremi kot taki univerzalni polnilnik ni opredeljen. Direktiva določa zahteve glede harmonizacije žičnega polnjenja za nekatere kategorije ali razrede radijske opreme. Ker določa, da mora taka oprema omogočati polnjenje s harmoniziranimi polnilniki, neposredno vsebuje tudi zahtevo po interoperabilnosti polnilnikov.

Dodatne zahteve v zvezi z univerzalnim polnilnikom bodo predvidoma uvedene v okviru drugega zakonodajnega akta (tj. Uredbe (EU) 2019/1782 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo zunanjih napajalnikov). Pregledana različica navedene uredbe ⁽¹²⁾ naj bi začela veljati v začetku leta 2025. Glavne predlagane možnosti so:

- obveščanje potrošnikov z označevanjem univerzalnih polnilnikov z ustreznim logotipom in piktogramom,
- preprečitev prodaje neskladnih lastniških polnilnikov skupaj z napravami iz direktive o radijski opremi,
- povečanje koristi interoperabilnosti z razširitvijo področja uporabe univerzalnih polnilnikov na opremo, ki ne spada med naprave iz direktive o radijski opremi.

2. Ali se obveznosti, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, uporabljajo za vse elektronske naprave iz kategorij ali razredov, navedenih v delu I Priloge Ia?

Obveznosti, ki so bile uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, se uporabljajo samo za radijsko opremo, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku. Radijska oprema je opredeljena v členu 2(1) direktive o radijski opremi. V skladu z navedeno določbo „radijska oprema“ pomeni električni ali elektronski proizvod, ki oddaja in/ali sprejema radijske valove za namene radijske komunikacije in/ali radijske determinacije, ali električni ali elektronski proizvod, ki z dodatno opremo, kot je na primer antena, lahko oddaja in/ali sprejema radijske valove za namene radijske komunikacije in/ali radijske determinacije. V členu 2 direktive o radijski opremi so opredeljeni tudi izrazi „radijski valovi“, „radijska komunikacija“ in „radijska determinacija“.

3. Ali je radijska oprema, ki spada v kategorijo ali razred radijske opreme iz Priloge Ia in se polni prek polnilnega ohišja, škatlice ali postaje, izvzeta iz zahteve po vgradnji harmonizirane rešitve polnjenja?

Ne. Vsa radijska oprema, ki spada v kategorijo ali razred radijske opreme iz dela I Priloge Ia in se lahko polni žično, mora imeti vgrajeno harmonizirano rešitev za polnjenje. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 14 direktive o univerzalnem polnilniku, pa se edino ušesne slušalke obravnavajo skupaj s polnilnim ohišjem ali škatlico:

⁽¹⁰⁾ Te informacije je treba vključiti v navodila, ki morajo biti v tiskani papirni obliki. Poleg tega so lahko dane na voljo s kodami QR ali podobnimi elektronskimi rešitvami.

⁽¹¹⁾ Ta oznaka mora biti: (a) natisnjena v navodilih in (b) natisnjena na embalaži ali nameščena na embalažo kot nalepka. Kadar embalaže ni, je treba na radijsko napravo namestiti nalepko z oznako. Ko se da radijska oprema na voljo potrošnikom in drugim končnim uporabnikom, mora biti oznaka prikazana vidno in berljivo ter, v primeru prodaje na daljavo, blizu oznake s ceno. Kadar to zaradi velikosti ali narave radijske opreme ni mogoče, se lahko oznaka natisne kot poseben dokument, ki je priložen radijski opremi.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13351-Zunanji-napajalniki-zahteve-za-okoljsko-primerno-zasnovano-in-informacije-pregled_sl

„Ušesne slušalke se kot zadevna radijska oprema obravnavajo skupaj z namenskim polnilnim ohišjem ali škatlico, saj so ušesne slušalke zaradi svoje posebne velikosti in oblike redko ali nikoli ločene od svojega polnilnega ohišja ali škatlice. Polnilno ohišje ali škatlica za navedeno posebno vrsto radijske opreme se ne šteje za del polnilne naprave.“

4. **Ali se pravila, uvedena v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, uporabljajo samo za opremo z možnostjo ponovnega polnjenja?**

Da. Pravila o univerzalnem polnilniku se uporabljajo za radijsko opremo, ki: (a) spada v kategorije ali razrede radijske opreme, ki so navedeni v delu I Priloge Ia; (b) je opremljena z odstranljivo ali vgrajeno polnilno baterijo in (c) se lahko polni žično.

5. **Ali določbe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo radijsko opremo z nepolnilnimi baterijami (baterije AA)?**

Ne. Glej odgovor na vprašanje 4.

6. **Ali določbe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo radijsko opremo z odstranljivo baterijo, ki se lahko polni le ločeno od radijske opreme (v polnilniku za baterijo)?**

Ne. Takšna radijska oprema ni zajeta v opredelitvi radijske opreme, ki se lahko polni žično. Tak proizvod je podoben proizvodu, ki se napaja z nepolnilnimi baterijami (baterije AA). Pravila iz direktive o radijski opremi, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, za tak proizvod ne veljajo, če ima vtičnico, ki se uporablja samo za dovajanje energije. To pomeni, da ta pravila zanj ne veljajo, če njegove vtičnice ni mogoče uporabiti za (ponovno) polnjenje radijske opreme.

Če pa je odstranljivo baterijo mogoče ponovno napolniti (prek vtičnice USB-C), ko je nameščena v radijski opremi iz Priloge Ia ali na njej, za to radijsko opremo veljajo pravila, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, čeprav se baterija lahko polni tudi ločeno od radijske opreme.

7. **Ali določbe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo naprave z omejeno zmogljivostjo baterij?**

Da. Pravila, uvedena v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, se nanašajo na radijsko opremo z odstranljivo ali vgrajeno polnilno baterijo (glej uvodno izjavo 14 direktive o univerzalnem polnilniku), ki (a) se lahko polni žično in (b) je navedena v delu I Priloge Ia. Prisotnost baterije pomeni, da gre za napravo z možnostjo ponovnega polnjenja, zmogljivost baterije pa ni pomembna (tudi če zdrži samo eno uro). Uporabniki take radijske opreme pravzaprav pogosto vklopijo svojo napravo na mestih, ki niso blizu polnilnika (npr. v primeru prenosnih navigacijskih sistemov za preverjanje poti, izvajanje posodobitev itd.).

8. **Ali se superkondenzatorji štejejo za baterije?**

Ne. Superkondenzatorji niso baterije. Superkondenzatorji so primerni za uporabo s številnimi zelo hitrimi cikli polnjenja in praznjenja, kar ne velja za radijsko opremo iz dela I Priloge Ia.

9. **Kakšna je opredelitev pojma „prenosni“?**

Ta pojem zajema vse naprave v kategorijah ali razredih radijske opreme iz dela I Priloge Ia z odstranljivo ali vgrajeno polnilno baterijo, ki jih je mogoče polniti žično in prenašati pred delovanjem, med delovanjem ali po njem. V tem smislu se v nekaterih kategorijah ali razredih radijske opreme iz dela I Priloge Ia uporabljata besedi „prenosni“ ali „ročni“.

10. **Ali določbe, uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo radijsko opremo, ki ima vgrajen notranji napajalnik?**

Ne. V členu 3(4) direktive o radijski opremi in Prilogi Ia k navedeni direktivi je izrecno navedena interoperabilnost med radijsko opremo in napravami za njeno polnjenje. V zvezi s tem je v uvodni izjavi 2 direktive o univerzalnem polnilniku pojasnjeno, da so: „[...] polniln[e] naprav[er] [...] zunanj[im] napajaln[im] del[om] polnilnikov [...]“. Zato radijska oprema, ki ima vgrajene notranje napajalnike in se neposredno napaja z izmeničnim tokom (AC) iz električnega omrežja, ni zajeta v določbah, uvedenih v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku.

11. Kako se lahko proizvajalec prepriča, da njegov proizvod spada v eno od kategorij ali razredov radijske opreme iz Priloge Ia? Ali je kategorija proizvoda opredeljena s primerom primarne uporabe radijske opreme?

V oddelku 2.8 „Modrega vodnika“ je navedeno, da se zakonodaja Unije uporablja, če se proizvodi, ki so dostopni ali se dajo v uporabo na trgu, uporabljajo za predvideno uporabo. V istem oddelku so tudi pojasnila o izrazu „predvidena uporaba“ in o tem, kako morajo organi za nadzor trga upoštevati uporabo proizvoda, da bi preverili njegovo skladnost.

Zato je treba za ugotovitev, ali proizvod spada v razred ali kategorijo radijske opreme iz Priloge Ia, upoštevati navedene elemente „Modrega vodnika“. Ker informacije o uporabi proizvoda zagotavljajo proizvajalci, morajo te informacije seveda natančno in pravilno odražati namen in uporabo proizvoda.

Primarna predvidena uporaba proizvoda pa je pomembna za določitev točne kategorije ali razreda, v katerega spada, za namene Priloge Ia, če ima proizvod pomožne namene uporabe (funkcije).

Na primer, pametni telefon, ki ima vgrajeno digitalno kamero, spada v kategorijo „1.1 ročni mobilni telefoni“ in ne v kategorijo „1.3 digitalne kamere“. Njegova primarna uporaba je, da se uporablja kot pametni telefon (in ker je pametni telefon, zanj veljajo pravila, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, ki se uporabljajo od 28. decembra 2024).

Poleg tega se pri ugotavljanju, ali proizvod spada v razred ali kategorijo iz Priloge Ia, predvidene uporabe proizvoda ne sme zamenjevati s trženjem proizvoda za določene namene (npr. proizvodi za zdravstvene namene) ali za določene kategorije potrošnikov (npr. igrače).

Na primer, pametni telefon, ki ima privlačno obliko igrače in je namenjen samo otrokom, spada v kategorijo „1.1 ročni mobilni telefoni“, torej na kategorizacijo ne vpliva dejstvo, da je zadevni pametni telefon namenjen samo otrokom.

Vendar Komisija priznava, da je v nekaterih primerih težko ugotoviti, ali proizvod spada v določeno kategorijo iz dela I Priloge Ia. V takih primerih mora ugotavljanje, ali določen proizvod spada v določeno kategorijo iz dela I Priloge Ia, temeljiti na konkretnih dejanskih elementih. Ker bodo pravila, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, uporabljali organi držav članic za nadzor trga na nacionalni ravni, se bodo morali gospodarski subjekti v primeru dvoma glede kategorizacije svojih proizvodov za usmeritev obrniti na organe za nadzor trga v svoji državi.

12. Ali se določbe, uvedene z direktivo o univerzalnem polnilniku, nanašajo na napravo, ki spada v eno od kategorij ali razredov radijske opreme iz Priloge Ia, če je ta naprava del sistema, sestavljenega iz več kosov radijske opreme in druge opreme, ki delujejo skupaj in niso navedeni v delu I Priloge Ia?

V primerih, v katerih je posebna radijska oprema, ki je del sistema, namenjena izključno delovanju v okviru tega sistema in ne more delovati samostojno, je treba celoten sistem obravnavati kot eno kategorijo ali razred radijske opreme. Za ta sistem bi se torej morale določbe direktive o radijski opremi, uvedene z direktivo o univerzalnem polnilniku, uporabljati samo, če zanj veljajo pravila o univerzalnem polnilniku.

13. Ali so nekateri posebni proizvodi, ki so zasnovani samo za komercialno/industrijsko uporabo, izvzeti iz uporabe določb, uvedenih v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku?

Ne. Direktiva o radijski opremi ne določa takih izjem. Kljub temu so v uvodni izjavi 14 direktive o univerzalnem polnilniku za nekatere razrede ali kategorije radijske opreme, na katere se nanašajo pravila o univerzalnem polnilniku, pojasnjeni nekateri vidiki.

V skladu z uvodno izjavo 14 se ne bi „smelo zahtevati, da je harmonizirana rešitev za polnjenje vključena v digitalne kamere, zasnovane izključno za avdiovizualni sektor ali sektor varnosti in nadzora“.

14. Ali mora biti radijska oprema, za katero se uporablja druga zakonodaja, skladna z določbami, ki so bile uvedene v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku?

Da. Naprava, za katero se uporablja druga zakonodaja, mora biti skladna z obveznostmi, uvedenimi v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, in mora vključevati univerzalno rešitev za polnjenje, če (a) je zajeta v opredelitvi radijske opreme iz direktive o radijski opremi; (b) ne spada v katero koli od kategorij, izključenih s področja uporabe iz člena 1 navedene direktive; (c) spada v kategorije ali razrede radijske opreme, ki so navedeni v delu I Priloge Ia; (d) je opremljena z odstranljivo ali vgrajeno polnilno baterijo in (e) se lahko polni žično.

15. Ali je lahko radijska oprema, ki se lahko polni le brezžično, dostopna na trgu, če nima vgrajene harmonizirane rešitve za polnjenje?

Da. Ker take radijske opreme ni mogoče polniti žično, ni treba, da ima vgrajeno harmonizirano rešitev za (žično) polnjenje.

Kar zadeva brezžično polnjenje, bo Komisija spodbujala harmonizacijo brezžičnega polnjenja, da bi preprečila prihodnjo razdrobljenost notranjega trga ter morebitne negativne učinke na potrošnike in okolje. Komisija bo spremljala razvoj vseh vrst tehnologij brezžičnega polnjenja (ne le indukcijskega), zlasti razvoj trga, prodiranje na trg, razdrobljenost trga, tehnološko delovanje, interoperabilnost, energijsko učinkovitost in zmogljivost polnjenja.

Kot je navedeno v uvodni izjavi 13 direktive o univerzalnem polnilniku, bi morala „Komisija [...] ukrepati ter take rešitve spodbujati in harmonizirati, da bi preprečili prihodnjo razdrobljenost notranjega trga“.

16. Ali so prenosniki in druga radijska oprema, pri katerih mora biti moč polnjenja večja od 240 W, izvzeti iz pravil o univerzalnem polnilniku?

Ne, niso izvzeti. Radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, mora imeti vgrajeno harmonizirano rešitev polnjenja.

Komisija je (v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2023/1717) posodobila sklice na standarde, navedene v Prilogi Ia, v skladu z najnovejšo različico evropskih standardov. Zaradi sprememb, uvedenih z navedeno delegirano uredbo, mora imeti radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, vgrajeno harmonizirano rešitev za polnjenje do največje moči polnjenja oziroma do 240 W, če njena največja moč polnjenja presega 240 W (za razliko od 100 W v prejšnjih različicah zadevnih standardov).

Komisija bo še naprej posodabljala tehnične specifikacije iz Priloge Ia, tako da bo upoštevala znanstveni in tehnološki napredek ali razvoj trga, če izpolnjujejo cilje univerzalne rešitve za polnjenje.

17. Ali mora imeti radijska oprema vgrajen protokol USB PD, če med samim polnjenjem polnilna napetost, tok ali moč nekoliko in le za kratek čas presega mejno vrednost (presega 5 V, 3 A oziroma 15 W), pri kateri se zahteva vgradnja USB PD?

Ne. Če je nazivna napetost nižja ali enaka 5 V, ali je nazivni tok nižji ali enak 3 A, ali je nazivna moč manjša ali enaka 15 W, ni treba, da ima zadevna radijska oprema vgrajen protokol USB PD, mora pa imeti možnosti napajanja prek USB, ki so določene v standardu za USB-C (EN IEC 62680-1-3, kot je navedeno v Prilogi Ia).

18. Ali nova pravila iz direktive o radijski opremi, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo radijsko opremo, ki se ne polni s pomočjo izmeničnega toka iz električnih vtičnic?

Da. Vse kategorije ali razredi radijske opreme iz dela I Priloge Ia za polnjenje uporabljajo enosmerni tok (DC). Ta tok se običajno pretvori iz dvosmernega toka (AC) prek naprave za polnjenje (zunanji napajalnik). V nekaterih primerih pa je mogoče radijsko opremo napolniti neposredno (brez zunanjega napajalnika) z enosmernim tokom (npr. v avtomobilu). USB-C se vsesplošno uvaja kot privzeti polnilni priključek v številnih sistemih (stavbah, letališčih, letalih, vlakih, avtomobilih itd.), ti sistemi pa se uporabljajo kot zunanji napajalnik in radijski opremi dovajajo enosmerni tok.

19. Ali nova pravila iz direktive o radijski opremi, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, zajemajo brezžične telefone DECT in telefone „pritisni in govori“?

Če radijska oprema ne spada v eno od kategorij ali razredov proizvodov iz dela I Priloge Ia ali je ni mogoče polniti žično, ni treba, da ima vgrajeno harmonizirano rešitev za polnjenje.

Mobilni telefoni so povezani z omrežjem prek radijske frekvence in so dejansko mobilni, saj se lahko uporabljajo kjer koli (kjer ponudnik telefonskih storitev ponuja pokritost).

Telefoni DECT so povezani z omrežjem prek podstavka in stacionarnega priključka ter delujejo le v bližini fiksnega podstavka. Zato jih ni mogoče šteti za mobilne telefone.

Naprave „pritisni in govori“, ki niso povezane z mobilnim omrežjem in se medsebojno povezujejo prek radijskih frekvenc, se ne štejejo za mobilne telefone.

Nasprotno pa naprave z možnostjo „pritisni in govori“ za mobilne telefone spadajo v kategorijo mobilnih telefonov. Možnost „pritisni in govori“ namreč omogoča, da se mobilni telefon poveže z mobilnim omrežjem, kar naročnikom omogoča, da svoje telefone uporabljajo kot naprave „pritisni in govori“ z neomejenim dosegom.

Polnilna vtičnica

20. Ali so poleg vtičnice USB-C dovoljene tudi lastniške polnilne vtičnice?

Da. Direktiva o radijski opremi določa samo, da mora biti radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, opremljena z vtičnico USB-C. Uporaba drugih vtičnic torej ni prepovedana, če je zadevna radijska oprema opremljena tudi s harmonizirano polnilno vtičnico (USB-C).

21. Ali se lahko za polnjenje uporabljajo 6-nožične vtičnice USB-C?

Ne. Uporabljajo se lahko samo vtičnice USB-C, ki so določene v standardu EN IEC 62680-1-3 (navedenem v Prilogi Ia) (12, 16 in 24 nožic).

22. Ali je lahko radijska oprema, kar zadeva polnjenje, opremljena le z lastniško polnilno vtičnico in se prodaja s pretvornikom, ki lastniško polnilno vtičnico pretvori v vtičnico USB-C?

Ne. Vendar je radijska oprema lahko opremljena z lastniško rešitvijo, če je opremljena tudi s harmonizirano polnilno vtičnico (USB-C), kot je opisano v standardu EN IEC 62680-1-3 (kot je navedeno v Prilogi Ia). Glej tudi odgovor na vprašanje 33.

Protokoli za polnjenje

23. Katere možnosti polnjenja (možnosti napajanja prek USB) mora radijska oprema podpirati?

Pri radijski opremi, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku in ki uporablja največjo moč polnjenja, enako ali manjšo od 15 W, je napajanje harmonizirano z vključitvijo vtičnice USB-C. Možnosti napajanja, ki so na voljo za vtičnice USB-C in jih mora navedena radijska oprema podpirati, so navedene v standardu EN IEC 62680-1-3 (kot je navedeno v Prilogi Ia). Te možnosti so USB 2.0, USB 3.2, USB 4, USB BC 1.2, USB tipa C s tokom 1,5 A, USB tipa C s tokom 3,0 A in USB PD.

Pri radijski opremi, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku z največjo močjo polnjenja nad 15 W, bo harmonizacija hitrega polnjenja pomagala preprečiti, da bi proizvajalci radijske opreme neupravičeno omejevali hitrost polnjenja, in zagotoviti, da bo hitrost polnjenja ob uporabi katere koli združljive naprave za polnjenje enaka. Taka radijska oprema mora podpirati vsaj napajanje prek USB PD in omogočati vse funkcije USB PD brez motenj zaradi morebitnega dodatnega (lastniškega) protokola za polnjenje.

24. Ali so poleg USB PD dovoljeni tudi lastniški protokoli za polnjenje?

Da. Cilj je spodbujati inovacije in še naprej omogočati uporabo drugih protokolov za polnjenje. Vendar dodatni lastniški protokoli za polnjenje ne smejo preprečevati ali omejevati največje moči, ki jo je mogoče doseči s protokolom za polnjenje USB PD in harmonizirano polnilno strojno opremo (vtičnica, čipi itd.), vgrajeno v radijsko opremo.

25. Ali lahko radijska oprema omeji zmogljivost polnjenja naprave za polnjenje, ki ni iste blagovne znamke, vendar je skladna z navedenimi standardi?

Ne. Cilj sprememb, uvedenih v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, je povečati praktičnost za potrošnike ter zagotoviti interoperabilnost med napravami in polnilnimi napravami ne glede na blagovno znamko.

26. Ali lahko radijska oprema ob uporabi lastniškega protokola za polnjenje podpira večjo moč napajanja (npr. 40 W) kot ob uporabi protokola USB PD (npr. 30 W)?

Direktiva o radijski opremi (Priloga Ia, del I, točka 3.2) zagotavlja interoperabilnost z različnimi protokoli za polnjenje. V ta namen mora radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, zagotoviti, „da morebitni dodatni protokol za polnjenje omogoča vse funkcije napajanja prek USB iz točke 3.1., ne glede na uporabljeno napravo za polnjenje“.

Ubeseditev „vse funkcije napajanja prek USB“ pomeni, da mora radijska oprema doseči ustrezno nazivno moč za harmonizirano polnilno strojno opremo, ki je vanjo vgrajena, med uporabo protokola za polnjenje USB PD (ne glede na blagovno znamko uporabljene združljive naprave za polnjenje). Dovoljeni so dodatni lastniški protokoli za polnjenje, s katerimi se zmogljivost polnjenja enake harmonizirane strojne opreme za polnjenje poveča nad vrednost specifikacij USB PD. Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 24, pa morebiten dodaten lastniški protokol za polnjenje ne sme preprečevati ali omejevati moči, s katero se radijska oprema lahko polni z uporabo protokola za polnjenje USB PD (do največje moči, kot je določena v standardu EN IEC 62680-1-2, kot je naveden v Prilogi Ia) prek enake harmonizirane strojne opreme za polnjenje, ki je vgrajena v radijsko opremo.

S to določbo se posebej zagotovi, da dodaten lastniški protokol za polnjenje ne ovira polnjenja prek USB PD oziroma mu ni v škodo.

To načelo se uporablja tudi za naprave z močjo, ki je enaka ali manjša od 15 W.

27. Ali se radijska oprema lahko polni z močjo nad 240 W, kadar se uporablja dodaten protokol za polnjenje?

Da. Če lastniška rešitev za polnjenje radijske opreme potrebuje več kot 240 W (npr. 300 W), mora zadevna radijska oprema podpirati tudi USB PD z močjo do 240 W.

Komisija je z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1717 posodobila sklice na standarde iz Priloge Ia v skladu z najnovejšo različico evropskih standardov. Posodobljena različica standardov se bo uporabljala od datuma začetka uporabe ustreznih pravil, uvedenih v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, in sicer za ročne mobilne telefone, tablice, digitalne kamere, slušalke, slušalke z mikrofonom, ročne konzole za videoigre, prenosne zvočnike, e-bralnice, tipkovnice, miške, prenosne navigacijske sisteme in ušesne slušalke, od 28. decembra 2024, za prenosnike pa od 28. aprila 2026. To pomeni, da mora imeti radijska oprema, če je navedena v Prilogi Ia in se lahko polni žično pri moči, večji od 240 W, od teh datumov vgrajeno harmonizirano rešitev za polnjenje z močjo do 240 W.

Komisija bo še naprej posodabljala tehnične specifikacije iz Priloge Ia, da bodo odražale znanstveni in tehnološki napredek ali razvoj trga, če izpolnjujejo cilje univerzalne rešitve za polnjenje.

28. Ali je polnilni tok nad 5 A dovoljen, kadar se uporablja dodaten protokol za polnjenje?

Da. V standardu za USB PD (EN IEC 62680-1-2, kot je navedeno v Prilogi Ia) in standardu za USB-C (EN IEC 62680-1-3, kot je navedeno v Prilogi Ia) je določena zgornja meja polnilnega toka (5 A). Če za dodatne protokole za polnjenje ni ustreznih zahtev glede polnjenja, se lahko uporabi polnilni tok nad 5 A pod pogojem, da takšen tok ne omejuje harmonizirane rešitve polnjenja. To pa ne pomeni, da ni treba upoštevati pojasnil, ki so navedena v zvezi z drugimi sorodnimi vprašanji v tem oddelku smernic.

29. Ali mora radijska oprema omogočati polnjenje v vseh načinih delovanja (izklop, pripravljenost, majhna uporaba, običajna uporaba, velika uporaba)?

Direktiva o radijski opremi ne določa načinov delovanja, v katerih mora biti radijska oprema za nemoteno delovanje med polnjenjem.

V uvodni izjavi 6 direktive o univerzalnem polnilniku so samo navedena pojasnila glede najmanjše in največje moči, potrebne za polnjenje radijske opreme. Navedeno je, da bi morala „[n]ajmanjša moč [...] izražati vsoto moči, ki jo radijska oprema potrebuje za delovanje, in najmanjše moči, ki jo baterija potrebuje za začetek polnjenja. Največja moč bi morala izražati vsoto moči, ki jo radijska oprema potrebuje za delovanje, in moči, potrebne za doseganje najvišje hitrosti polnjenja.“

Zagotoviti pa je treba, da noben od dovoljenih načinov polnjenja radijske opreme, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, ne omejuje njene skladnosti z direktivo o radijski opremi (vključno s pravili, uvedenimi vanjo z direktivo o univerzalnem polnilniku) ali posega vanjo.

Radijska oprema z največjo močjo polnjenja do 240 W se običajno lahko polni s harmonizirano rešitvijo za polnjenje in pri tem nemoteno deluje v vseh načinih delovanja (izklop, pripravljenost, majhna uporaba, običajna uporaba, velika uporaba).

Lahko se zgodi, da nekateri načini delovanja radijske opreme z največjo močjo polnjenja nad 240 W preprečujejo polnjenje radijske opreme s harmoniziranim protokolom za polnjenje, ker so preveč energetske intenzivne. V takem primeru je treba zagotoviti, da to ne vpliva na skladnost take radijske opreme.

30. Ali je radijska oprema, ki se polni prek USB-C in USB PD, toda omejuje hitrost podatkov na drug način, med drugim s komponentami, ki so ali niso navedene v standardu za USB-C, skladna z novimi pravili glede polnjenja?

Direktiva o univerzalnem polnilniku ne uvaja nobenih pravil o prenosu podatkov. Uvaja pravila o univerzalni rešitvi za polnjenje, ki potrošnikom omogoča, da naprave polnijo z enako hitrostjo s katero koli napravo za polnjenje USB-C, ne glede na njeno blagovno znamko. V skladu s členom 3(3)(a) direktive o radijski opremi je Komisija pooblaščenca, da po potrebi opredeli, katere kategorije ali razrede radijske opreme bi bilo treba izdelati tako, da bo medsebojno delovala z dodatno opremo.

Ločevanje naprave za polnjenje

31. Ali se radijska oprema lahko prodaja z napravo za polnjenje v škatli?

Da, če ima potrošnik tudi možnost, da enako radijsko opremo kupi brez naprave za polnjenje v škatli.

Proizvajalcu v skladu z novimi pravili, uvedenimi v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, ni treba zagotoviti, da so nekatere pomožne lastnosti (npr. določena barva) radijske opreme, ki je naprodaj brez polnilnika, enake.

32. Ali mora biti naprava za polnjenje, ki je potrošniku na voljo ločeno od radijske opreme, enaka napravi za polnjene, ki se prodaja skupaj z radijsko opremo v škatli?

Ne. Če je na voljo združljiva naprava za polnjenje, ni treba, da je enaka barvi, modelu, tipu ali znamki tistih naprav, ki se prodajajo v škatli skupaj z radijsko opremo.

33. Če ima radijska oprema poleg vtičnice USB tipa C alternativno (ne USB-C) polnilno vtičnico (npr. cevasto), ali zahteve iz člena 3a direktive o radijski opremi glede dobave radijske opreme brez naprave za polnjenje veljajo tudi za alternativno napravo za polnjenje?

Da. Cilj je spodbujati uporabo naprav za polnjenje, ki so združljive z univerzalno rešitvijo za polnjenje.

V skladu s členom 3(a)(2) direktive o radijski opremi morajo gospodarski subjekti zagotoviti informacije o tem, ali je radijski opremi, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, priložena naprava za polnjenje ali ne. V navedenem členu je naveden tudi piktogram (določen v točki 1 dela III Priloge Ia). Obstajati dve obliki piktograma: oblika iz točke 1.1, ki jo je treba uporabiti, če naprava za polnjenje ni priložena radijski opremi, in oblika iz točke 1.2, ki jo je treba uporabiti, če naprava za polnjenje ni priložena radijski opremi. Obliko piktograma, ki označuje, da je naprava za polnjenje priložena (določena v točki 1.1), je treba uporabiti (zagotoviti), tudi če je radijska oprema na voljo z napravo za polnjenje, ki ni združljiva s harmonizirano rešitvijo za polnjenje (če je naprava za polnjenje interoperabilna le s pretvornikom, se ne šteje za združljivo napravo za polnjenje). Če je radijska oprema na voljo z dvema napravama za polnjenje, od katerih je ena združljiva in druga ne, se lahko zagotovi samo en piktogram, ki mora imeti obliko, določeno v točki 1.1.

Če je naprava za polnjenje priložena radijski opremi, mora biti iz informacij, določenih v tretjem pododstavku člena 10(8) direktive o radijski opremi, razvidno, ali je naprava za polnjenje, priložena radijski opremi, združljiva s harmonizirano rešitvijo za polnjenje ali ne. Če sta radijski opremi priloženi dve napravi za polnjenje, je treba navedene informacije zagotoviti za vsako napravo za polnjenje, ki je priložena radijski opremi.

34. Ali se zahteve iz člena 3a direktive o radijski opremi uporabljajo tudi za polnilni kabel?

Ne. Če ima polnilnik odstranljiv polnilni kabel, je lahko v interesu končnega uporabnika, da proizvajalec skupaj z radijsko opremo dobavi polnilni kabel z ustreznimi nazivnimi vrednostmi. O tem odloča proizvajalec, ki mora v zvezi z žičnim polnilnikom upoštevati drugo veljavno zakonodajo EU, kot je direktiva o nizki napetosti (Direktiva 2014/35/EU⁽¹³⁾), katere cilj je zagotoviti, da električna oprema, ki spada na njeno področje uporabe, zagotovi visoko raven varovanja zdravja in varnosti ljudi ter domačih živali in premoženja.

35. Ali zahteva glede ločevanja pomeni, da pri prodaji radijske opreme brez naprave za polnjenje ni treba hkrati ponujati istega modela radijske opreme z napravo za polnjenje?

Da.

36. Ali zahteva glede ločevanja naprave za polnjenje pomeni, da bi moral imeti potrošnik vedno možnost, da proizvod kupi brez naprave za polnjenje?

Da.

Informacije za potrošnike

37. Kako morajo proizvajalci potrošnike obveščati o zmogljivostih polnjenja (npr. najmanjši in največji moč polnjenja, protokolu za polnjenje) radijske opreme, kadar se uporablja dodaten protokol za polnjenje?

Proizvajalcem ni treba zagotoviti informacij o lastniških rešitvah za polnjenje. Proizvajalci lahko uporabijo lasten vizualen element in ustrezne opise za morebitno dodatno rešitev za polnjenje, ki je vgrajena v radijsko opremo, in sicer ločeno od oznake, opredeljene v delu IV Priloge Ia, ki mora le zagotoviti informacije o harmonizirani rešitvi za polnjenje.

38. Katere ukrepe lahko sprejme Komisija, da odpravi zmedo in napačno razlago potrošnikov glede zmogljivosti polnjenja radijske opreme v primerjavi z zmogljivostmi polnjenja njihove naprave za polnjenje (zunanji napajalnik)?

Komisija je pooblaščenca, da po potrebi rešuje morebitna vprašanja, ki izhajajo iz zahtev po vizualnih informacijah, tako da z delegiranimi akti spremeni piktogram ali oznako iz dela III oziroma dela IV Priloge Ia.

39. Ali so prenosniki izvzeti iz zahteve, da je treba na embalaži prikazati piktogram in oznako iz dela III oziroma dela IV Priloge Ia k direktivi o radijski opremi?

Ne. Vse kategorije ali razredi radijske opreme, za katere veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, morajo imeti piktogram in oznako na embalaži. Piktogram, ki označuje prisotnost ali odsotnost naprave za polnjenje ob radijski opremi, je opredeljen v členu 3a(2) direktive o radijski opremi. Oznaka z informacijami o specifikacijah glede zmogljivosti polnjenja in združljivih polnilnikih je opredeljena v členu 10(8) navedene direktive.

⁽¹³⁾ Direktiva 2014/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti na trgu električne opreme, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (UL L 96, 29.3.2014, str. 357, ELI:<http://data.europa.eu/eli/dir/2014/35/oj>).

V skladu s pravili, uvedenimi v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, je so lahko informacije o specifikacijah glede zmogljivosti polnjenja in združljivih polnilnikih (del II Priloge Ia) dane na voljo tudi s kodami QR ali podobnimi elektronskimi rešitvami.

Uporaba, skladnost in izvajanje

40. Kaj bi morali gospodarski subjekti storiti s prejšnjimi modeli radijske opreme, ki nimajo vgrajene univerzalne rešitve za polnjenje?

Proizvajalci lahko izkoristijo prehodno obdobje 24 mesecev po začetku veljavnosti direktive o univerzalnem polnilniku za uskladitev svojih proizvodov z novimi pravili.

— Začetek veljavnosti: 28. december 2022.

— Začetek uporabe: 28. december 2024 za ročne mobilne telefone, tablice, digitalne kamere, slušalke, slušalke z mikrofonom, ročne konzole za videoigre, prenosne zvočnike, e-bralnice, tipkovnice, miške, prenosne navigacijske sisteme, ušesne slušalke in 28. april 2026 za prenosnike.

Opomba: te kategorije radijske opreme so navedene v delu I Priloge Ia, pravila o univerzalnem polnilniku pa se uporabljajo od zgoraj navedenih datumov, če se radijska oprema lahko polni žično.

Kar zadeva obstoječe proizvode, se bodo nova pravila uporabljala za vse naprave, ki bodo prvič dane na trg v EU ob začetku uporabe ali po njem (glej zgoraj), ne glede na to, ali gre za model, ki se že trži. Direktiva o radijski opremi ne priznava pojma model, ki je komercialni izraz.

To ne bo preprečevalo, da bi se obstoječe zaloge opreme, ki je bila dana na trg EU pred začetkom uporabe novih pravil, zakonito prodajale po začetku uporabe novih pravil. Modri vodnik vsebuje dodatne podrobne smernice v zvezi s tem, zlasti v poglavju 2. Glej tudi odgovor na vprašanje 43.

41. Ali se pravila uporabljajo za proizvode, ki se prodajajo zunaj EU?

Direktiva o radijski opremi vzpostavlja regulativni okvir za dajanje radijske opreme na trg v EU. Pravila in zahteve iz direktive o radijski opremi se uporabljajo samo na ozemlju držav članic EU in se ne uporabljajo ekstrateritorialno.

Pravila EU od proizvajalcev ne zahtevajo, da morajo izvajati harmonizirane rešitve za polnjenje pri vseh linijah proizvodov, ki jih prodajajo po svetu, temveč le pri tistih proizvodih, ki so naprodaj na trgu EU. Zato pravila EU proizvajalcem ne preprečujejo, da bi ponujali proizvode, ki imajo v različnih svetovnih regijah vgrajene različne rešitve za polnjenje. Odločitev o tem, ali izbrati različne rešitve za polnjenje proizvodov, ki se prodajajo v različnih svetovnih regijah, ali raje izbrati rešitve za polnjenje, ki so harmonizirane na ravni EU, za vse proizvode, ki se prodajajo po svetu, je zato v celoti prepuščena proizvajalcem.

Pravila o univerzalnem polnilniku se bodo v prihodnosti morda uporabljala v državah, kot so države EGP-Efte (Islandija, Lihtenštajn in Norveška), v skladu z določbami ustreznega sporazuma.

42. Ali bo treba zavreči kable in naprave za polnjenje, ki niso tipa USB?

Direktiva o univerzalnem polnilniku ne zahteva odstranjevanja radijske opreme, kablov ali naprav za polnjenje, ki jih uporabljajo potrošniki ali so že dani na trg EU in niso opremljeni s harmonizirano rešitvijo za polnjenje. Pravila veljajo samo za radijsko opremo, ki bo dana na trg EU ob začetku uporabe pravil o univerzalnem polnilniku ali po njem. V skladu z opredelitvijo v direktivi o radijski opremi „dajanje na trg“ pomeni, „da je radijska oprema prvič dostopna na trgu Unije“, ob tem pa je treba opozoriti, da se pojem dajanja na trg nanaša na vsak posamezen proizvod, ne na vrsto proizvoda oziroma na to, ali je bil proizvod proizveden kot posamezna enota ali serijsko (glej tudi poglavje 2 „Modrega vodnika“, v katerem sta pojasnjena izraza „dajanje na trg“ in „zagotavljanje dostopnosti na trgu“). Zaradi novih pravil bo seveda sčasoma treba nekoliko prilagoditi obstoječe prakse, vendar se pričakujejo pozitivni učinki, saj razdrobljenost trga, zlasti glede polnilnih vtičnic in tehnologije polnjenja na splošno, zdaj povzroča nevšečnosti potrošnikom in nepotrebne elektronske odpadke.

43. Kako bodo proizvajalci dokazali skladnost z bistvenimi zahtevami glede univerzalnega polnilnika?

Skladnost z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz direktive o radijski opremi je predpogoj za dajanje proizvodov, ki spadajo na njeno področje uporabe, na trg EU.

V skladu s členom 17(2) direktive o radijski opremi morajo proizvajalci dokazati, da njihova radijska oprema izpolnjuje bistvene zahteve iz člena 3(1) in (4) direktive o radijski opremi, s katerim koli od naslednjih postopkov ugotavljanja skladnosti:

- (a) notranji nadzor proizvodnje iz Priloge II;
- (b) EU-pregled tipa, ki mu sledi skladnost s tipom, na podlagi notranjega nadzora proizvodnje iz Priloge III,
- (c) skladnost na podlagi popolnega zagotavljanja kakovosti iz Priloge IV.

Bistvene zahteve glede univerzalnega polnilnika so določene v členu 3(4) direktive o radijski opremi.

Opomba: za druge bistvene zahteve iz direktive o radijski opremi, tj. zahteve iz člena 3(2) in (3) navedene direktive, so postopki ugotavljanja skladnosti določeni v členu 17(2) in (3) navedene direktive.

44. Kdo bo skrbel za to, da neskladni proizvodi ne bodo prišli na trg EU?

Države članice so zadolžene za organizacijo in izvajanje nadzora trga, s čimer bi se moral zagotoviti umik, prepoved ali omejitev vstopa na trg EU za proizvode, zajete v posebni harmonizacijski zakonodaji, ki bi lahko ogrozili zdravje ali varnost uporabnikov ali niso skladni s pravili iz zakonodaje za posamezne proizvode.

V zvezi z nadzorom trga se direktiva o radijski opremi uporablja skupaj z Uredbo (EU) 2019/1020 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov.

45. Katere sankcije pretijo proizvajalcu, če njegov proizvod ne bo skladen s pravili, uvedenimi v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku?

Direktiva o univerzalnem polnilniku ne uvaja nobenih sankcij v primeru nespoštovanja na novo uvedenih zahtev. Direktiva o radijski opremi, ki se spreminja, že vsebuje pravila o izvrševanju (postopek zaščitne klavzule) in možnih kaznih za gospodarske subjekte, ki ne izpolnjujejo veljavnih zahtev. Posebni izvršilni ukrepi so podrobno opisani v posebnem poglavju V direktive o radijski opremi. Nacionalni organi za nadzor trga, ki so pristojni za izvrševanje pravil, lahko sprejmejo vrsto korektivnih in/ali omejevalnih ukrepov v zvezi z neskladnimi proizvodi, vključno z umikom ali odpoklicem neskladne radijske opreme.

Poleg tega člen 46 direktive o radijski opremi določa, da mora vsaka država članica v svoji nacionalni zakonodaji določiti pravila o kaznih, ki se uporabljajo, kadar gospodarski subjekt krši pravila iz navedene direktive. Pravila, uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, so sestavni del direktive o radijski opremi, zato se bodo kazni uporabljale tudi, kadar gospodarski subjekt krši pravila iz direktive o univerzalnem polnilniku.

Kazni (vključno z možnimi finančnimi sankcijami) za neupoštevanje novih pravil, ki bodo uvedena z direktivo o univerzalnem polnilniku, so navedene v ustreznih nacionalnih pravnih instrumentih, s katerimi se direktiva o radijski opremi prenese v nacionalno zakonodajo. Ti nacionalni ukrepi za prenos so navedeni v oddelku Prenos v nacionalno zakonodajo na javno dostopni spletni strani: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/NIM/?uri=CELEX:32014L0053>.

46. Ali se v skladu s standardi iz Priloge Ia k direktivi o radijski opremi zahteva skladnost s celotnimi navedenimi standardi ali samo z nekaterimi deli?

Po pravilih, uvedenih z direktivo o univerzalnem polnilniku, mora imeti radijska oprema, za katero veljajo pravila o univerzalnem polnilniku, vgrajeno vtičnico USB in protokol za polnjenje USB PD, kot je opisano v ustreznih standardih. V Prilogi Ia niso navedene nobene izjeme od uporabe posameznih delov/oddelkov standardov. Zato je treba standarde upoštevati v celoti (če se deli/oddelki standardov nanašajo na ta pravila), da se zagotovi skladnost s temi zahtevami. Nekatere druge vidike urejajo druge določbe direktive o radijski opremi (npr. varnostni vidiki so urejeni s členom 3(1)(a) direktive o radijski opremi, vidiki elektromagnetne združljivosti pa so urejeni s členom 3(1)(b) direktive o radijski opremi).

Kadar standardi iz Priloge Ia določajo več alternativnih rešitev, izbira ustrezne rešitve ne sme ogroziti skladnosti s specifikacijami iz Priloge Ia.

47. Kako bodo sklici na standarde iz Priloge Ia posodobljeni, ko bo mednarodna ali evropska organizacija za standardizacijo objavila nove izdaje?

V skladu z direktivo o radijski opremi je Komisija pooblaščenca, da z delegiranimi akti spremeni Prilogo Ia. Take spremembe, ki se pripravijo dovolj zgodaj v posvetovanju z ustreznimi strokovnjaki in deležniki, bodo omogočile natančno prilagoditev znanstvenemu in tehnološkemu napredku ali razvoju trga. Prvi delegirani akt (Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1717, s katero se posodablja sklici na standarde iz Priloge Ia) je bil objavljen 11. septembra 2023 v *Uradnem listu Evropske unije*. Prehodna obdobja se bodo preučila za vsak primer posebej. Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1717 na primer ne vsebuje prehodnega obdobja. Dejansko pa se začne uporabljati od datuma začetka uporabe pravil iz Priloge Ia, ki jo je spremenila, za katerega je bilo ustrezno prehodno obdobje že določeno v sami direktivi o univerzalnem polnilniku.

48. Ali je radijska oprema, ki že izpolnjuje zahteve iz novih izdaj standardov, ki še niso navedeni v Prilogi Ia, na trgu EU dovoljena pred objavo delegiranega akta o posodobitvi teh sklicev?

Dokazati je treba skladnost z bistvenimi zahtevami. Proizvajalec lahko uporabi novo izdajo standardov, ki še niso navedeni v Prilogi Ia, če je proizvod skladen s standardi, katerih sklici so pravno zavezujoči v skladu z direktivo o radijski opremi (navedeni v Prilogi Ia) in če je iz tehnične dokumentacije razvidno, da je bila zagotovljena skladnost z navedenimi standardi.

49. Ali se je treba v izjavi o skladnosti sklicevati na standarde, določene v Prilogi Ia?

Ne, take obveznosti ni. Standardi, navedeni v Prilogi Ia, niso prostovoljni harmonizirani standardi/tehnične specifikacije za ugotavljanje skladnosti. Glede na strukturo EU izjave o skladnosti (točka 6 Priloge VI k direktivi o radijski opremi se ne nanaša na obvezne bistvene zahteve ali obvezne specifikacije) se v tej izjavi ni treba sklicevati na navedene standarde.

Proizvajalci radijske opreme iz dela I Priloge Ia k direktivi o radijski opremi pa morajo v tehnični dokumentaciji proizvoda hraniti dokazila o skladnosti s temi zahtevami. Člen 17 direktive o radijski opremi določa postopke ugotavljanja skladnosti, ki se uporabljajo tudi za nove bistvene zahteve v zvezi z univerzalnim polnilnikom, ki so bile uvedene v omenjeno direktivo z direktivo o univerzalnem polnilniku.

50. Ali mora proizvajalec prek priglasičenega organa dokazati skladnost z direktivo o univerzalnem polnilniku, ker navedeni standardi niso harmonizirani standardi, objavljeni v Uradnem listu Evropske unije?

Ne. Vključitev priglasičenega organa ni obvezna. Glej člen 3(4) in člen 17(2) direktive o radijski opremi ter tudi odgovor na vprašanje 43.

51. Kako se s spremembami, uvedenimi v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, preprečuje prodaja/nakup/uporaba nevarnih kablov in polnilnikov?

Proizvodi, ki niso skladni z veljavno zakonodajo EU, na trgu EU niso dovoljeni.

Direktiva o radijski opremi vsebuje jasne in nedvoumne določbe za zagotovitev varnosti radijske opreme, ki spada na njeno področje uporabe. Poleg tega je varnost žičnih polnilnikov urejena z direktivo o nizki napetosti. Namen sprememb, uvedenih v direktivo o radijski opremi z direktivo o univerzalnem polnilniku, je spodbujati uporabo kablov in naprav za polnjenje, ki so združljivi z Direktivo, ne glede na to, ali jih proizvaja proizvajalec radijske opreme ali drug proizvajalec. To prispeva k zmanjšanju stroškov za potrošnike in povečanju konkurence. Poleg tega morajo nacionalni organi za nadzor trga zagotoviti, da se neskladni (nevarni) proizvodi ne dajejo na trg EU.